ДР МИШЕЛ ЧОСУДОВСКИ, ПРОФЕСОР ЕКОНОМИЈЕ НА УНИВЕРЗИТЕТУ У ОТАВИ, КАНАДА, ОШТРО КРИТИКУЈЕ „СВЕТСКЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ”

Стварно лице ММФ-а

„Разарајући здраве и самосвојне националне капитализме, међународни ‚финансијски алхемичари’ (у систему институција створених у Бретон Вудсу) смерају да изведу трансформацију држава̂ у пуке територије, у простор без етноса и етоса, где се онда влада по колонијалном систему из једног јединог планетарног центра. Ка таквом ‚Unus Mundus’, слуђеном и покореном стаду, гурају нас глобалистички центри моћи и њихови техноменаџерски сервиси којима су премрежили планету”

Пише: Џеред Израел

(Em-pe-rors-clot-hers)

Дуго већ међу критичарима постојећег светског финансијског система ужива велики углед и слови као веома храбар стручњак, без длаке на језику. Оно што говори није курентно тамо где он сам живи и ради, може му донети само проблеме, али у томе није

пронашао убедљив разлог да заћути. Напротив. Сматрали смо корисним, управо у контексту актуелних збивања у односима између Србије и ММФ-а, да још једном предочимо ставове др Мишела Чосудовског, професора економије на Универзитету у Отави, Канада, ставове сасвим друкчије од униформисаног хора овдашњих етаблираних економиста.

„Ка-да ми-си-ја ММФ-а до-ђе у не-ку зе-мљу и зах-те-ва уки-да-ње одабраних друш-тве-них и еко-ном-ских ин-сти-ту-ци-ја као пред-у-слов за до-де-љи-ва-ње зај-мо-ва, то је ве-о-ма слич-но фи-зич-ком ра-за-ра-њу ка-кво про-у-зро-ку-је НА-ТО бом-бар-до-ва-ње", ка-же на по-чет-ку раз-го-во-ра вођеног за *Em-pe-rors-clot-hers* проф. др Ми-шел Чо-су-дов-ски. „ММФ ‚про-гра-ми-ра' и на-ре-ди да се за-тво-ре бол-ни-це, шко-ле и фа-бри-ке, или да се радикално скреше њихов број, њихов буџет, њихова способност да егзистирају и испуњавају своју функцију. То је, да-бо-ме, мно-го ефи-ка-сни-је не-го бом-бар-до-ва-ње тих истих шко-ла, бол-ни-ца и фа-бри-ка – ка-ко је ура-ђе-но у Ју-го-сла-ви-ји – али ре-зул-тат је у сва-ком слу-ча-ју исти: униш-те-ње зе-мље.

ММФ је на-пи-сао неш-то што се зо-ве ‚Мул-ти-ла-те-рал-ни до-го-вор о ин-ве-сти-ци-ја-ма' (MAI) – нај-о-бу-хват-ни-ји уго-вор о ин-ве-сти-ци-ја-ма. Пот-пи-си-ва-ње тог па-ке-та уго-во-ра во-ди земље потписнице у сасвим извесну и брзу при-вред-ну про-паст. У ства-ри, рат је јед-но-став-но под-вр-ста MAI ко-ја се при-ме-њу-је кад ниш-та дру-го ви-ше не пре-о-ста-је. Вла-да још јед-на за-бу-на: не-ки ми-сле да ММФ и Свет-ска бан-ка игра-ју опреч-не уло-ге, што је не-тач-но. Та-ко-ђе, по-сто-ји тен-ден-ци-ја да се ове ин-сти-ту-ци-је по-сма-тра-ју одво-је-но, док су у ства-ри оне са-мо два ору-ђа за-пад-не финансијске и политичке ели-те за претварање озбиљних др-жа-ва у пуке те-ри-то-ри-је и утемељених историјских народа у пуко становништво, безлично и безимено."

• Тврдите, да кле, да Свет ска бан ка ус пешно за ва ра ва љу де?

По-сто-ји ве-ро-ва-ње да Свет-ска бан-ка има ху-ман при-ступ си-ту-а-ци-ји, да по-ку-ша-ва да ре-ши про-блем си-ро-маш-тва, док га ММФ ства-ра. Чак се ми-сли да из-ме-ђу две ин-сти-ту-ци-је по-сто-ји су-коб. То је обична глу-пост. Свет-ска бан-ка и ММФ суштински ра-де на потпуно истом по-слу, са-мо су им зо-не од-го-вор-но-сти у „тре-ћем све-ту" раз-ли-чи-те. На од-ре-ђе-ни на-чин, то пред-ста-вља још ве-ћу опа-сност управо за-то што на-вод-ни ман-дат за по-моћ си-ро-маш-ни-ма раз-о-ру-жа-ва про-тив-ни-ке. Чи-ње-ни-це су јед-но-став-не: иза обе ин-сти-ту-ци-је сто-ји Вол Стрит. Њи-ма ру-ко-во-де хладни бан-ка-ри и шпекуланти, а не со-ци-о-ло-зи и „филантропи".

БИЗНИС ПЛАН НАТО-а

Још ва-жни-је и опа-сни-је: мно-ги не ви-де ве-зу ове две ин-сти-ту-ци-је и НА-ТО-а. Ве-о-ма ма-ли број ор-га-ни-за-ци-ја ко-је кри-ти-ку-ју међународни финансијски си-стем успостављен у Бре-тон Вуд-су се про-ти-вио на-па-ду на Србију и Ју-го-сла-ви-ју 1999. Тај на-пад ни-је спо-ме-нут ни у Си-је-тлу, ни у Ва-шинг-то-ну. Во-ди се кам-па-ња про-тив сло-бод-не тр-го-ви-не и ММФ-а, за уки-да-ње ино-стра-них ду-го-ва зе-ма-ља „тре-ћег све-та", али не про-тив ра-та. Ме-ђу-тим, рат и сло-бод-на тр-го-ви-на иду ру-ку под ру-ку. То је био слу-чај са Бри-тан-ци-ма у XIX ве-ку, ка-да су на-те-ра-ли Ки-не-зе да „сло-бод-но" ку-пу-ју опи-јум, а иста ло-ги-ка ва-жи и са-да.

Из-ме-ђу ММФ-а и НА-ТО-а по-сто-ји чак и ко-ор-ди-на-ци-ја. Ви-де-ли сте је, више него јасно, на Ко-со-ву. ММФ и Свет-ска бан-ка су на-пра-ви-ли, мно-го пре са-мог бом-бар-до-ва-ња 1999, план за „по-сле-рат-ну еко-но-ми-ју Ко-со-ва" (ко-ја је под-ра-зу-ме-ва-ла сло-бод-но тр-жиш-те). Да-кле, са-ра-ђу-ју. Ако не-ка зе-мља од-би-је ин-тер-вен-ци-ју ММФ-а, на сце-ну сту-па НА-ТО, или ра-зно-ра-зне тај-не слу-жбе, и он-да „ство-ре усло-ве" у ко-ји-ма про-грам ММФ-а мо-же да се на-мет-не.

• Зна чи ли то, пак, да је му дри је диктат при хва ти ти од мах и скра ти ти сво је пат ње?

Др-жа-ве ко-је при-хва-те ММФ, на при-мер Бу-гар-ска и Ру-му-ни-ја, не-ће би-ти бом-бар-до-ва-не, али су уме-сто то-га униш-те-не по-те-зом пе-ром. У Бу-гар-ској је ММФ при-ме-нио дра-стич-не ре-фор-ме, та-ко-зва-ну „ММФ ме-ди-ци-ну", ко-ја је униш-ти-ла со-ци-јал-ну струк-ту-ру: пен-зи-је су го-то-во уки-ну-те, фа-бри-ке за-тво-ре-не, је-фти-ни го-то-ви про-из-во-ди се про-да-ју буд-заш-то, бес-плат-на ме-ди-цин-ска не-га и суб-вен-ци-о-ни-сан јав-ни пре-воз се уки-да-ју, итд.

И не де-ша-ва се то са-мо на Балкану, у зо-ни вој-них опе-ра-ци-ја НА-ТО-а на размеђу другог и трећег миленијума. Исто се до-га-ђа и у Сред-њој Ази-ји, на Кав-ка-зу и другде. Упо-ре-до са ус-по-ста-вља-њем „ре-фор-ми" и „про-гра-ма при-ва-ти-за-ци-је" ММФ-а и Свет-ске бан-ке, свуда ви-ди-мо НА-ТО и опе-ра-ци-је ЦИА-е. Го-спо-да-ри ра-та и финансијски управитељи тесно са-ра-ђу-ју јед-ни са дру-ги-ма на гло-бал-ној сце-ни. Тре-нут-но се мно-ге зе-мље „омек-ша-ва-ју" за про-дор ММФ-ових финансијских пипака пу-тем ло-кал-них ра-то-ва, ко-је отво-ре-но или тај-но фи-нан-си-ра за-пад-на ели-та. ОВК је са-мо је-дан при-мер по-бу-ње-нич-ког по-кре-та ко-ји је пројектован, фи-нан-си-ран и управљан спо-ља. Та-кве су-ко-бе ви-ди-те сву-да где се на-ла-зе стра-теш-ки наф-то-во-ди, а све то је вр-ло че-сто пове-за-но и са тр-го-ви-ном дро-гом. То, опет, има тај-не ве-зе са ЦИА-ом, јав-но се ти-че НА-ТО и слу-жбе-не аме-рич-ке спољ-не по-ли-ти-ке, и ко-нач-но во-ди до ММФ-а, Свет-ске бан-ке, ре-ги-о-нал-них ба-на-ка и при-ват-них ин-ве-сти-то-ра. Све су то ка-ри-ке у истом лан-цу.

ПРЕДУМИШЉАЈИ И АЛАТИ

• Поⷭстоⷮји ли каⷮтеⷮгоⷮриⷮзаⷮциⷮја тих каⷮриⷮка у ланⷮцу, одⷮноⷮсно клаⷮсиⷮфиⷮкоⷮваⷮни инⷮструⷮменⷮтаⷮриⷮјум?

На-рав-но, ове ме-ђу-на-род-не ин-сти-ту-ци-је мо-же-мо да свр-ста-мо у ка-те-го-ри-је. Пр-во има-те Ује-ди-ње-не на-ци-је и ми-ров-не тру-пе; оне игра-ју сво-ју уло-гу, и исто-вре-ме-но са-ра-ђу-ју са НА-ТО-ом. Он-да има-те ММФ и Свет-ску бан-ку, као и ре-ги-о-нал-не ин-сти-ту-ци-је попут Бан-ке за раз-вој Ази-је (ADB), итд. У Евро-пи је то Европ-ска бан-ка за об-но-ву и раз-вој. То су глав-не алат-ке.

• А упоⷮтреⷮба?

Не-ка-да рат ства-ра пред-у-сло-ве, а он-да еко-ном-ске ин-сти-ту-ци-је по-ку-пе кај-мак.

Не-ка-да, пак, сам ММФ ра-ди на де-ста-би-ли-за-ци-ји, као што је био слу-чај у Ин-до-не-зи-ји. Та-да су из ММФ-а захтевали уки-да-ње фи-нан-сиј-ске по-дрш-ке цен-трал-не вла-де од-ре-ђе-ним фе-де-рал-ним је-ди-ни-ца-ма. То на зе-мљу као што је Ин-до-не-зи-ја, ко-ја има две хи-ља-де остр-ва са ло-кал-ном са-мо-у-пра-вом, де-лу-је ра-за-ра-ју-ће. Ра-ди се о ге-о-гра-фи-ји, по-бо-гу. Остр-ва та-ко оста-ју пре-пуш-те-на са-ма се-би, везивно ткиво државе слаби, губи се осећај заједнице. Ви-ди-те ли, да-кле, шта се ти-ме по-сти-же?

• Другим речима, инсистирали су на укидању субвенција локалним властима да би уништили унутрашње кохезионе силе?

Управо тако. На при-мер, до-та-ци-је за обра-зо-ва-ње, здрав-ство, деч-ју заш-ти-ту и то-ме слич-но. Неш-то слично су ра-ди-ли и у Бра-зи-лу. Та-квим де-ло-ва-њем се де-ста-би-ли-зу-је др-жа-ва, јер да би др-жа-ва по-сто-ја-ла мо-ра да по-сто-ји фи-скал-но је-дин-ство, један си-стем нов-ча-них тран-сак-ци-ја. У јед-ној фе-де-ра-ци-ји као што је Ин-до-не-зи-ја, у супротном, сва-ко остр-во по-ста-је са-мо-ста-лан ен-ти-тет. У том слу-ча-ју не-за-ви-сност по-ста-је мо-гућ из-бор за од-ре-ђе-не ет-нич-ке гру-пе. На-рав-но да су пла-не-ри ви-ше не-го све-сни све-га то-га, пош-то се исти сце-на-рио по-на-вља ви-ше пу-та. У Ју-го-сла-ви-ји, Бра-зи-лу, бив-шем СССР-у (где су под Јељцином многе важне ре-ги-је биле пре-пуш-те-не сво-јој суд-би-ни, јер Мо-сква није слала ни најнеопходније суме но-вца). По-сто-ји мо-гућ-ност да се то де-си и у САД јед-ног да-на, а разорност ефеката може бити много већа него што смо у стању да сада помислимо. (Видели сте, пак, шта се догодило у Њу Орлеансу...) Ова-кве ак-ци-је га-ран-то-ва-но про-у-зро-ку-ју су-ко-бе и уну-траш-ње тр-ве-ње.

• Грађански рат?

Да, јер на-род би-ва оси-ро-ма-шен до крај-њих гра-ни-ца без-на-ђа, до те ме-ре да по-чи-ње да ра-ту-је.

• На свакој основи, напочито национално?

У Со-ма-ли-ји ни-је би-ло ет-нич-ких раз-ли-ка, али се и та-мо де-си-ло исто. Не мо-ра-те да има-те мул-ти-ет-нич-ко друш-тво да би-сте до-би-ли по-де-ле и „бал-ка-ни-за-ци-ју".

• Да ли је онда све то, по Вама, само део плана за стварање глобалне империје?

Ми-слим да је то ре-ко-ло-ни-за-ци-ја. Др-жа-ве се пре-тва-ра-ју у те-ри-то-ри-је, ко-је су у суш-ти-ни ко-ло-ни-је.

ДРЖАВЕ И ТЕРИТОРИЈЕ

• По чему се разликују?

Објашњавао сам то и већ је преношено код вас, али, није згорег, поновићу Др-жа-ва има вла-ду. Има ин-сти-ту-ци-је. Има бу-џет, еко-ном-ски су-ве-ре-ни-тет, ца-ри-ну. Те-ри-то-ри-ја има са-мо но-ми-нал-ну вла-ду, ко-ју кон-тро-ли-ше ММФ. Не-ма со-ци-јал-не ди-мен-зи-је др-жа-ве (др-жав-них шко-ла и бол-ни-ца, на при-мер), јер то је уки-ну-ла Свет-ска бан-ка. Не-ма гра-ни-ца, јер је свет-ска тр-го-вин-ска ор-га-ни-за-ци-је (WTO) на-ре-ди-ла „сло-бод-ну тр-го-ви-ну". Не по-сто-је ин-ду-стри-ја и по-љо-при-вре-да, јер су оне де-ста-би-ли-зо-ва-не го-диш-њим ка-ма-та-ма и до 60 од-сто, што је та-ко-ђе ма-сло ММФ-овог „про-гра-ма".

• Шездесет посто годишње!?

У Бра-зи-лу чак и ви-ше. Ево баш са-да про-у-ча-вам Бо-цва-ну, у ко-јој су ка-мат-не сто-пе напросто стра-вич-не!

• **И ово наш ме ће ММФ?**

Па, ви-ди-те, они на-ме-ћу огра-ни-че-ња на да-ва-ње зај-мо-ва. Љу-ди он-да не мо-гу да до-би-ју кре-дит од бан-ке, што за по-сле-ди-цу има ви-со-ке ка-ма-те и про-паст при-вре-де. Он-да се зе-мља отво-ри за сло-бод-ну тр-го-ви-ну. У тим окол-но-сти-ма, ло-кал-ни при-вред-ни-ци мо-ра-ју да по-зајм-љу-ју под ка-ма-та-ма од 60 од-сто. По-том би-ва-ју гур-ну-ти у „так-ми-че-ње" са „ма-хе-ри-ма" из САД и Западне Евро-пе где су ка-ма-те све-га 6 или 7 од-сто, што је ци-нич-на си-му-ла-ци-ја кон-ку-рен-ци-је. На кра-ју та-квог „так-ми-че-ња" им ка-жу: „Из-гу-би-ли сте утак-ми-цу, по-ми-ри-те се с тим, ми смо са-да ов-де га-зде."

Да-кле, ове ре-фор-ме у суш-ти-ни има-ју за циљ униш-те-ње до-ма-ће при-вре-де.

НЕМА РЕШЕЊА НА ПАРЧЕ

• **Мо же ли се ово ме су прот ста ви ти?**

Ре-ше-ње ни-је у фраг-мен-тар-ном или јед-но-смер-ном по-кре-ту. Не мо-же-мо да се про-ти-ви-мо са-мо ин-сти-ту-ци-ја-ма Бре-тон Вуд-са, или Свет-ској тр-го-вин-ској ор-га-ни-за-ци-ји, или униш-та-ва-њу жи-вот-не око-ли-не и ге-нет-ском ин-же-ње-рин-гу. Мо-ра-мо да раз-миш-ља-мо о -у-куп-ној си-ту-а-ци-ји, да увек на уму има-мо це-ли-ну.

Ка-да -у-куп-ну си-ту-а-ци-ју са-гле-да-ва-мо као еко-но-ми-сти, уви-ђа-мо да по-сто-ји ве-за са упо-тре-бом си-ле у функ-ци-ји про-фи-та и гло-бал-ног пот-чи-ња-ва-ња. Ис-под по-вр-ши-не овог еко-ном-ског си-сте-ма ви-ре ре-по-ви мон-ди-ја-ли-стич-ког по-рет-ка чи-јем ра-ђа-њу при-су-ству-је-мо; ви-ди-мо вој-но-ин-ду-стриј-ски ком-плекс, оба-веш-тај-не слу-жбе и ор-га-ни-зо-ва-ни кри-ми-нал, ко-ји се ко-ри-сти за тр-го-ви-ну дро-гом и фи-нан-си-ра-ње су-ко-ба да би се де-ста-би-ли-зо-ва-ли про-тив-ни-ци За-па-да. Од ди-пло-ма-ти-је то-пов-ња-ча смо дош-ли до ди-пло-ма-ти-је кр-ста-ре-ћим ра-ке-та-ма. Ве-ли-ки исто-риј-ски рас-пон све-ден на раз-ли-ку у ти-пу бом-би.

• Ка же те да је део оба вешта јних слу жби за пра во ма фи ја. До ста сте, зар не,
пи са ли о то ме ка ко су нар ко ти ци је дан ве о маути ца јан фак тор у еко ном ским то ко ви ма
?

То ни-је баш та-ко јед-но-став-но. Ганг-сте-ри су у ства-ри алат-ка ка-пи-тал(ист)а. Они ни у ком сми-слу не на-ру-ша-ва-ју си-стем. Ганг-сте-ри мо-гу ла-ко да се ис-ко-ри-сте баш за-то што ни-су ни-ко-ме од-го-вор-ни, та-ко да је то мно-го јед-но-став-ни-је. Узми-мо, на при-мер, Ха-ши-ма Та-чи-ја; ре-ци-мо да он бу-де по-ста-вљен на че-ло вла-де на Ко-со-ву. Мно-го је прак-тич-ни-је да се на че-ло др-жа-ве по-ста-ви ова-ква ба-ра-ба не-го не-ки пре-ми-јер ко-ји би био од-го-во-ран сво-јим гра-ђа-ни-ма. А нај-бо-ља оп-ци-ја је иза-бра-на ба-ра-ба, не-ко као што је био Бо-рис Јељ-цин. И у Аме-ри-ци по-сто-је иза-бра-ни ганг-сте-ри. Заш-то? За-то што је иза-бра-не ба-ра-бе мно-го лак-ше др-жа-ти под кон-тро-лом не-го иза-бра-не пош-те-не љу-де. Мо-ра-мо да схва-ти-мо да су те ба-ра-бе ве-о-ма очи-глед-но под-ре-ђе-не ви-шој вла-сти. Ка-да се го-во-ри о кри-ми-на-ли-за-ци-ји ко-ло-ни-ја, то је не-и-сти-на. Ра-ди се о за-ме-ни те-за. Ни-ка-да не-ће-те има-ти си-ту-а-ци-ју у ко-јој су ба-ра-бе ствар-но на вла-сти. Мо-жда у слу-ча-је-ви-ма оних ве-ћих, по-ма-ло... Та-ко у ства-ри до-ла-зи до ре-ла-ти-ви-зо-ва-ња, „ре-де-фи-ни-са-ња”, шта је за-ко-ни-та а шта не-за-ко-ни-та тр-го-ви-на. Не-за-ко-ни-та тр-го-ви-на је прак-тич-но увек под-ре-ђе-на ве-ли-ким по-слов-ним и фи-нан-сиј-ским ин-те-ре-си-ма, под-вр-ста „круп-ног би-зни-са”.

Ва-жан део све-га ово-га је да ММФ ства-ра усло-ве за раз-вој не-за-ко-ни-те тр-го-ви-не и пра-ње нов-ца ши-ром све-та. Ка-да ле-гал-ни при-вред-ни си-стем ко-ла-би-ра под те-ре-том ре-фор-ми ММФ-а, шта вам пре-о-ста-је? Си-ва еко-но-ми-ја, кри-ми-нал. То је ја-сно.

• И то под сти че раз вој оних сна га ко је мо гу да се ис ко ри сте за ру ше ње

мо□гу□ћих од□го□вор□них, др□жа□во□твор□них фак□то□ра?

Наравно. Ко-лапс при-вред-ног си-сте-ма ства-ра усло-ве и за раз-вој бун-та, де-ста-би-ли-за-ци-ју иза-бра-них вла-сти, за-тва-ра-ње ин-сти-ту-ци-ја и тран-сфор-ма-ци-ју др-жа-ва у те-ри-то-ри-је, у про-стор без ет-но-са и ето-са, где се он-да вла-да по ко-ло-ни-јал-ном си-сте-му. **<**

КАКО ЗАПАД ДЕЛИ „КОСОВСКИ ПЛЕН”

Бал банкара на срушеним светињама

„На Косову, Светска банка је – уместо зајмова за обнову инфраструктуре у покрајини – усмерила своје напоре на ‚помоћ у стварању програма обнове и опоравка’, као и на тзв. ‚савете за управљање привредом’ и ‚развој институција’, понајвише ‚владе’. Другим речима, на Косово су послали армију адвоката и консултаната како би осигурали тобожњи прелазак Косова у ‚успешну, отворену и транспарентну тржишну привреду’, под њиховом контролом, дабоме.

Подршка привременој влади ОВК имала је за циљ ‚успостављање одговорних,

ефикасних и одрживих институција'. Успоставила би се ‚позитивна атмосфера' за страни капитал, уз одговарајуће ‚мере друштвене заштите' и ‚програме за превладавање сиромаштва'.

Истовремено, српске банке у Приштини су затворене. Најпре немачка марка, потом евро, законско је средство плаћања, а банкарски систем предат у руке немачке Commerzbank A. G. која је једини приватни деоничар у (косовској) Micro Enterprise Bank (МЕБ), основаној почетком 2000. године на подстицај Светске банке, Међународне финансијске корпорације (IFC), Европске банке за обнову и развој (EBRD), холандске Financierings-Maatchappij voor Ontwikkelingslanden (FMO), те немачких International Micro Investitionen (IMI) и Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW). Тако ће немачка Commerzbank A. G. контролисати привредни и банкарски систем покрајине, укључујући трансфере новца и девизни промет." **<**

(Септембар 2005)